TŘI muži na toulkách

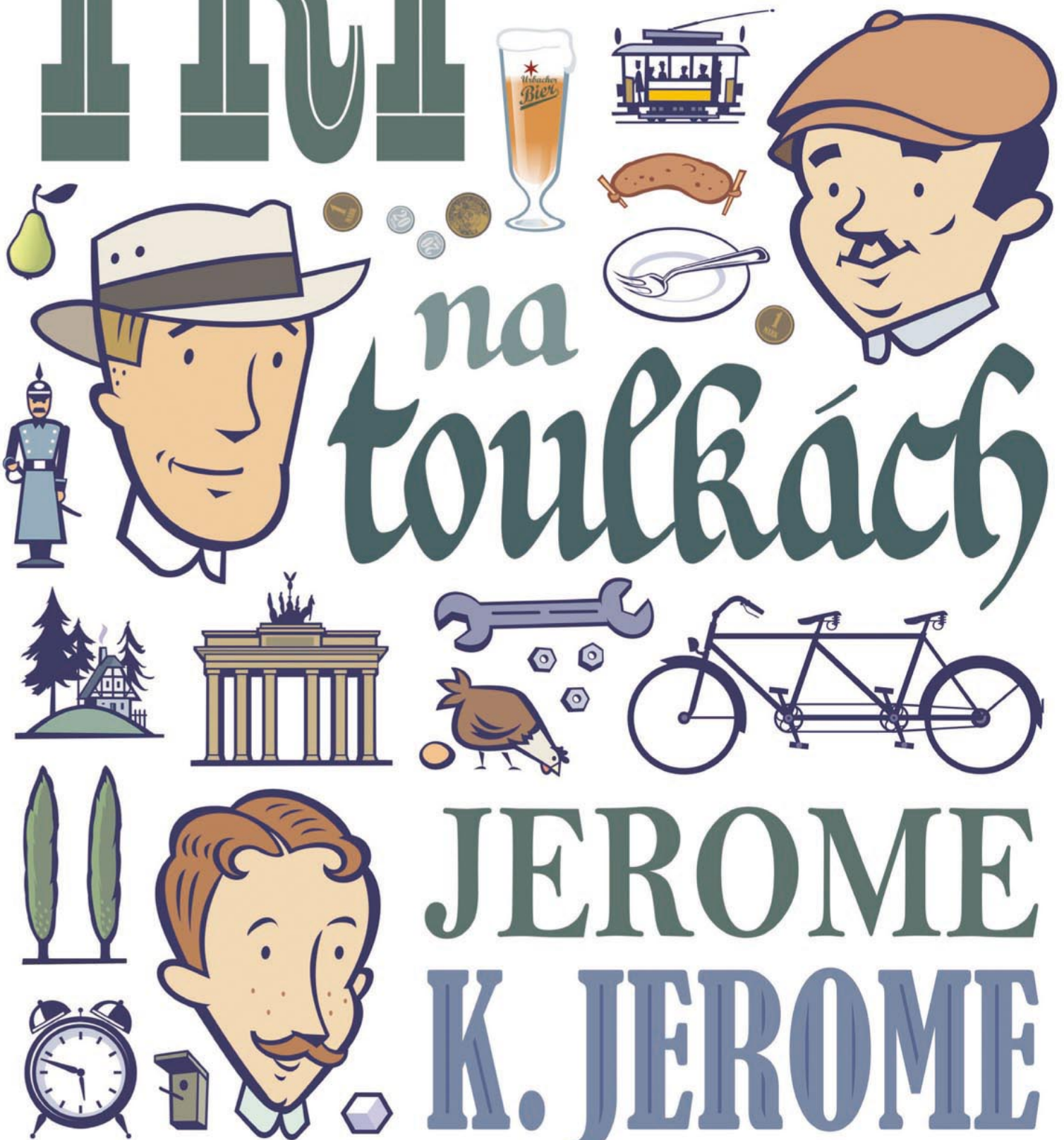

JEROME K. JEROME

Tři muži na toulkách

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

NAKLADATELSTVÍ

Jerome K. Jerome

Tři muži na toulkách – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

x·y·z

TŘI muži na toulkách

JEROME K. JEROME

Translation © Miroslav Macek, 2018
Cover illustration and illustrations © Štěpán Janík, 2018
© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-7597-145-6
ISBN e-knihy 978-80-7597-205-7 (1. zveřejnění, 2018)

kapitola
PRVNÍ

Tři muži potřebují změnu – Vtipná historka ukazující ďábelský výsledek podvodu – Jiřího morální zbabělost – Harris má nápad – Dobrodružství starého námořního vlka a nezkušeného jachtaře – Hrdinná posádka – Nebezpečí plavby, když fouká vítr z pevniny – Nemožnost plavby, když fouká vítr od moře – Ethelberthina svárlivost – Vlhkost u řeky – Harris navrhuje výlet na kolech – Jiří upozorňuje na vítr – Harris navrhuje Černý les – Jiří upozorňuje na kopce – Plán přijat – Jsme vyrušeni Harrisovou manželkou

„To, co potřebujeme," pronesl Harris, „je změna."

V tom okamžiku se otevřely dveře, jeho paní vstrčila hlavu do místnosti a pravila, že ji posílá Ethelbertha, aby mi připomněla, že bychom se neměli domů vrátit příliš pozdě, a to kvůli Clarencovi.

Ethelbertha, jak mám tendenci se domnívat, si kvůli dětem dělá přílišné starosti. Tomu děcku ve skutečnosti nic není. Ráno byl prostě s tetou na procházce, a kdykoliv se toužebně zadíval do výkladu cukrárny, vzala ho dovnitř a krmila ho větrníky a koláčky

tak dlouho, dokud zdvořile, ale neoblomně neprohlásil, že už nic jiného nechce. Jaký pak div, že snědl po obědě jen jeden pudink, z čehož Ethelbertha usoudila, že by mohl být nemocný. Harrisova paní poté dodala, že bychom ve vlastním zájmu měli všichni záhy dorazit nahoru, jinak přijdeme o Murielinu recitaci „Čajového dýchánku u potrhlého kloboučníka" z *Alenky v říši divů*. Muriel je Harrisovo druhé dítě, osmileté, bystré a inteligentní děvče, nicméně dávám přednost tomu, když recituje něco vážnějšího. Řekli jsme, že ihned půjdeme, jen co dokouříme, a poprosili ji, ať požádá Muriel, aby bez nás nezačínala. Harris ihned poté, co se zavřely dveře, dokončil přerušenou myšlenku.

„Však víte, co mám na mysli," řekl. „Prostě úplnou změnu."

Otázkou bylo, jak toho docílit.

Jiří navrhl „služební cestu". S takovým návrhem může přijít jen Jiří. Jen svobodný člověk si totiž může myslet, že vdaná žena neví, jak se vyhnout parnímu válci. Znal jsem jednoho chlapíka, který se rozhodl, že si zajede „služebně" do Vídně. Jeho žena chtěla vědět, o jakou „služební cestu" jde. Řekl jí, že má za povinnost navštívit doly v okolí rakouského hlavního města a podat o nich zprávu. Prohlásila, že pojede s ním, taková to byla žena. Pokusil se jí to rozmluvit: řekl jí, že důl není vhodné místo pro půvabnou ženu. Prohlásila, že si je toho vědoma a že rozhodně nemá v úmyslu dělat mu při fárání společnost; ráno se s ním rozloučí a pak se do jeho návratu zabaví prohlídkou vídeňských obchodů a nákupem věcí, které by se jí mohly hodit. Protože s tím nápadem přišel, nevěděl dost dobře, jak z něj vycouvat, a tak strávil deset letních dnů v dolech v okolí Vídně a po večerech

o nich psal hlášení. Zprávy pak žena odesílala jeho firmě, která o ně nejevila valný zájem.

Ne že bych si myslel, že Ethelbertha či paní Harrisová patří do této skupiny žen, ale stejně se to nemá se „služebními cestami" přehánět – ty mají být v zásobě jen pro případ skutečné nouze.

„Ne," prohlásil jsem, „buďme upřímní a mužní. Řeknu Ethelbertě, že jsem došel k závěru, že muž si nikdy neuvědomuje hodnotu svého štěstí, pokud jej nikdy neopouští. Řeknu jí, že se chci naučit vážit si této přízně tak, jak si zaslouží, a proto mám v úmyslu opustit děti i ji nejméně na tři týdny. A řeknu jí," pokračoval jsem a otočil se k Harrisovi, „že jsi to byl ty, kdo mne na mou povinnost v tomto ohledu upozornil, že tobě vděčíme…"

Harris poněkud rychle odložil svoji sklenku.

„Pokud by ti to nevadilo, starý brachu," přerušil mne, „tak bych byl raději, kdybys to nedělal. Určitě by si o tom promluvila s mojí ženou a pak… No, prostě by mne netěšilo přisvojovat si zásluhy, které mi nepřísluší."

„Jak to, že ti nepřísluší?" trval jsem na svém. „Vždyť to byl tvůj nápad."

„Ale ty jsi mne k němu přivedl," přerušil mne opět Harris. „Přece si pamatuješ, jak jsi říkal, že je chyba, když muž uvázne v zaběhnutých kolejích, a jak nepřetržitý pobyt v rodinném kruhu otupuje ducha."

„Mínil jsem to všeobecně," vysvětloval jsem.

„Mně to připadalo velice výstižné," pravil Harris. „Říkal jsem si, že to musím ocitovat Claře, ta má o tvých postřezích velice vysoké mínění. Jsem si jist, že…"

„Do takového rizika raději nepůjdeme," přerušil jsem ho nyní zase já. „Je to choulostivá záležitost, a navíc mne napadlo, jak z toho všeho ven. Řekneme, že nám ten nápad vnukl Jiří."

Jiřímu chybí, jak si často s rozhořčením uvědomuji, blahodárná schopnost být nápomocný. Předpokládali byste, že uvítá možnost pomoci v této prekérní situaci dvěma starým přátelům, ale on namísto toho začal být protivný.

„Jen to udělejte," pravil, „a já oběma řeknu, že můj původní plán byl uspořádat výlet s dětmi a s mojí starou tetou a že jsme si mohli pronajmout krásný zámeček v Normandii, který náhodou znám, a to na pobřeží, kde je podnebí obzvláště prospěšné křehkým dítkám, a mléko, jaké tam mají, nelze sehnat v celé Anglii. A ještě k tomu dodám, že jste ten můj nápad zavrhli a přesvědčovali mne, že bude mnohem lepší, když pojedeme sami."

S lidmi, jako je Jiří, nelze jednat laskavě, je nutné být tvrdý.

„Jen si to zkus," pravil Harris, „a já tu tvoji nabídku okamžitě přijmu. Pronajmeme si ten zámeček. A dohlédnu na to, abys tam vzal i svoji tetu, a zůstaneme tam celý měsíc. Děti tě milují a tady J. ani já nikdy nebudeme poblíž. Slíbil jsi Edgarovi, že ho naučíš rybařit, a budeš to také ty, kdo si s nimi bude hrát na divou zvěř. Však od minulé neděle nemluví Dick a Muriel o ničem jiném než o tom, jak jsi jim předváděl hrocha. Také uspořádáme piknik v lese – jen nás jedenáct – a večer se bude zpívat a recitovat. Jak asi víš, Muriel už umí šest básniček a ostatní děti se též pilně učí."

Jiří to vzdal – chybí mu totiž skutečná odvaha –, ale neučinil tak důstojně. Pravil, že pokud jsme tak podlí, zbabělí a falešní a snižujeme se k tak hanebným trikům, pak se nedá nic dělat.

A pokud nemám v úmyslu vypít celou tu láhev claretu sám, dovolil by si mne obtěžovat prosbou, abych mu alespoň jednu sklenku ponechal. Poněkud nelogicky též dodal, že na tom ve skutečnosti nezáleží, neboť jak Ethelbertha, tak paní Harrisová jsou ženy, které o něm mají lepší mínění, než aby uvěřily tomu, že by ten nápad mohl pocházet od něj.

Tato drobnost byla tedy vyřešena a zbývala jen otázka: o jakou změnu by mělo jít?

Harris jako obvykle navrhl moře. Pravil, že ví o jachtě, přesně té pravé, neboť bychom ji zvládli sami, bez bandy lenochů, kteří jen stojí peníze a zbavují vše romantiky. S jedním jediným pomocníkem by na ní mohl plachtit sám. Známe tu jachtu, už jsme na ní jednou s Harrisem byli, a také jsme mu to připomněli. Mimo ostatní zápachy páchne špinavou vodou z podpalubí a chaluhami a žádný průměrný mořský vzduch nemá naději se prosadit. Co se zápachu týká, zrovna tak by člověk mohl strávit týden někde na smetišti. Není tam kde se schovat před deštěm, kajuta má deset krát čtyři stopy a z toho polovinu zabírají kamna, která se rozpadají na kusy, kdykoliv v nich chcete rozdělat oheň. Mýt se musíte na palubě a ručník vám vždy sebere vítr, jen co vylezete ze škopku. Harris s plavčíkem dělají veškerou zajímavou práci – napínají a skasávají plachty, kormidlují a prohánějí se s ní ve větru – a na Jiřího a na mne zbývá škrabání brambor a mytí nádobí.

„No tak dobrá," pravil Harris, „buďme tedy styloví a plavme se na pořádné jachtě s kapitánem."

Proti tomu jsem též protestoval. Znám takové kapitány, jejich představou plachtění je kotvit na místě, které nazývají „v dohledu

pobřeží“, odkud je lehce dosažitelná manželka s dětmi, nemluvě o oblíbené hospodě.

Před léty, kdy jsem byl ještě mladý a nezkušený, jsem si takovou jachtu najal. Tohle hloupé rozhodnutí zapříčinila kombinace tří věcí: nečekaně se mi zadařilo, Ethelbertha zatoužila po mořském vzduchu a den poté jsem náhodou narazil v klubu na výtisk *Sportsmana* a v něm na následující inzerát:

> VŠEM JACHTAŘŮM! – Mimořádná příležitost! – *Rošťák*, jola o výtlaku 28 tun – Majitel, nečekaně obchodně zaneprázdněn, pronajme tohoto skvěle zařízeného „mořského chrta“ na kratší i delší dobu – Dvě kabiny a společenská místnost, klavír značky Woffenkoff, nový měděný kotel. Cena 10 guineí týdně – Dotazy u Pertwee and Co., 3A Bucklersbury.

Připadalo mi to jako vyslyšená modlitba. „Nový měděný kotel“ mne nezajímal, ta trocha prádla může klidně počkat. Ale „klavír značky Woffenkoff“, to znělo svůdně. Přímo jsem si představoval, jak na něj Ethelbertha večer hraje – něco se sborovým zpěvem, takže by se po nějakém drobném zaškolení mohla přidat posádka –, zatímco náš pohyblivý domov pádí, podoben chrtu, po stříbrných vlnách.

Vzal jsem si drožku a zajel rovnou do Bucklersbury 3A. Pan Pertwee byl nenápadně vyhlížející pán sídlící v nepříliš honosné kanceláři ve třetím patře. Ukázal mi akvarel, na němž *Rošťák* závodil s větrem. Paluba svírala s oceánem úhel 95 stupňů. Na obrázku nebyl na palubě ani živáček, předpokládal jsem, že všichni sklouzli dolů. Opravdu jsem si nedovedl představit, že by se na palubě mohl někdo udržet, aniž by byl přibitý. Zmínil jsem

se o této nevýhodě agentovi, ale ten mi vysvětlil, že obrázek znázorňuje *Rošťáka* při vítězném závodu o Medwayský pohár, a to v okamžiku, kdy cosi rychle obeplouvá. Pan Pertwee zřejmě předpokládal, že o této události vím vše, a tak jsem raději nekladl žádné další dotazy. Dvě skvrny poblíž rámu, které jsem nejprve pokládal za mušince, reprezentovaly, jak později vyšlo najevo, druhou a třetí loď v pořadí toho proslulého závodu. Fotografie jachty kotvící u Gravesendu byla méně impozantní, ale vyzařovala z ní větší stabilita. Všechny odpovědi na mé dotazy se jevily být uspokojivé, a tak jsem si ji na čtrnáct dnů pronajal. Pan Pertwee pravil, že mám štěstí, že ji chci jen na čtrnáct dnů – později jsem mu musel dát za pravdu – neboť poté si ji již pronajal jiný zájemce. Pokud bych si ji chtěl pronajmout na tři týdny, byl by nucen mne odmítnout.

Když bylo vše zařízeno, zeptal se mne pan Pertwee, jestli už mám vyhlédnutého nějakého kapitána. To, že jsem žádného vyhlédnutého neměl, byla zřejmě též otázka štěstí, které se stále ochomýtalo kolem mne, neboť pan Pertwee mne ujistil, že nejlepší bude pan Goyles, toho času zrovna ve službě – vynikající kapitán, jak mne opět ujistil, muž, který zná moře jako svoji ženu a se kterým nikdy nikdo nepřišel o život.

Bylo stále časně a jachta kotvila v Harwichi, takže jsem chytil vlak v deset čtyřicet pět z Liverpool Street a v jednu už mluvil na palubě s panem Goylesem. Byl to statný muž s otcovskými způsoby. Vysvětlil jsem mu svoji představu, totiž obeplout ostrovy u Holandska a pak pospíchat nahoru k Norsku. Pravil: „Zajisté, zajisté, pane“ a zdál se být představou toho výletu nadšen, neboť

podotkl, že si jej hodlá též užít. Přešli jsme k otázce stravování a jeho nadšení ještě vzrostlo. Přísahám, že množství potravin, o kterém mluvil pan Goyles, mne překvapilo. Být to v dobách kapitána Drakea a španělského Karibiku, obával bych se, že se chystá k něčemu nezákonnému. Nicméně se usmál tím svým otcovským úsměvem a ujistil mne, že nejde o nic přehnaného. Vše, co zbyde, se rozdělí mezi posádku, která si to odnese domů – je to takový zvyk. Zdálo se mi, že tím zabezpečím posádku na celou zimu, ale nechtěl jsem působit jak nějaký skrblík, a tak jsem mlčel. Množství požadovaných nápojů mne též překvapilo. Řekl jsem, co budeme potřebovat my, a poté promluvil pan Goyles jménem posádky. Musím říct, že na své muže opravdu nezapomínal.

„Netoužíme tu snad po nějakých orgiích, pane Goylesi," namítl jsem.

„Po orgiích?" odpověděl pan Goyles. „Vždyť jde jenom o pár kapek do čaje."

Poté mi vysvětlil svoji zásadu: Sežeň skvělé muže a dobře se o ně starej.

„Lépe pak pracují a rádi zase přijdou," pravil.

Osobně jsem neměl pocit, že bych toužil po tom, aby zase přišli. Začal jsem k nim pociťovat nechuť ještě před tím, než jsem je spatřil, jevili se mi být posádkou nenasytnou, lačnou pití a jídla. Nicméně pan Goyles byl natolik přívětivě důrazný a já tak nezkušený, že jsem to opět nechal být. Slíbil mi navíc, že osobně dohlédne na to, aby nic nepřišlo nazmar.

Nábor posádky jsem též ponechal na něm. Pravil, že vše zvládne s pomocí dvou mužů a plavčíka. Pokud by měl na mysli spořádání potravin a nápojů, zdál se mi být ten počet značně podhodnocen, ale možná mluvil o obsluze jachty.

Cestou domů jsem se zastavil u svého krejčího a objednal si úbor na jachtu s bílým kloboukem; slíbili mi, že vše stihnou včas. Poté jsem šel domů a povykládal Ethelbertě, co jsem zařídil. Její potěšení kalila jen jediná obava – stihne jí ušít švadlena šaty na jachtu včas? To jsou ty ženy.

Nedávno jsme měli líbánky, které byly poněkud kratší, a tak jsme se rozhodli, že nikoho nepozveme a budeme mít jachtu jen pro sebe. A děkuji nebesům, že jsme se tak rozhodli. V pondělí jsme se vystrojili a vyrazili. Už jsem zapomněl, co měla Ethelbertha na sobě, ale ať to bylo cokoliv, ohromně jí to slušelo. Já měl na sobě tmavomodrý oblek lemovaný úzkým bílým prýmkem, myslím, že velice působivý.

Pan Goyles nás uvítal na palubě a pravil, že oběd je připraven. Musím připustit, že zajistil služby velice schopného kuchaře. Schopnosti ostatních členů posádky jsem neměl možnost ohodnotit. Ale mohu prohlásit, že při odpočinku se jevili být posádkou veselou.

Měl jsem představu, že jakmile posádka dokončí oběd, zvedneme kotvy a já, opřen o okrajník s doutníkem v ústech a s Ethelberthou po boku, budu pozorovat, kterak bílé útesy otčiny nenávratně mizí za obzorem. Ujali jsme se s Ethelberthou těchto našich rolí a čekali, s palubou jen pro sebe.

„Zdá se, že si dávají na čas," pravila Ethelbertha.

„Pokud chtějí během čtrnácti dnů sníst alespoň polovinu toho, co je na palubě," odvětil jsem, „pak budou potřebovat na každé jídlo značný čas. Neměli bychom na ně spěchat, jinak ho nesnědí ani čtvrtinu."

„Ti snad museli usnout," řekla Ethelbertha po čase. „Záhy bude čas na svačinu."

Byli opravdu velice tiší. Šel jsem na příď a zavolal do podpalubí na kapitána Goylese. Musel jsem volat třikrát, než se pomalu vysoukal. Vypadal mnohem těžší a starší, než když jsem ho viděl naposledy. V ústech měl vyhaslý doutník.

„Až budete připraveni, kapitáne," pravil jsem, „můžeme vyrazit."

Kapitán Goyles vyndal doutník z úst.

„Dnes ne, pane, když dovolíte," odpověděl.

„Proč ne? Co je na dnešním dnu špatného?" zeptal jsem se. Vím, že námořníci jsou pověrčiví, a pomyslel jsem si, že možná považují pondělí za nešťastný den.

„Den je v pořádku," odpověděl kapitán Goyles. „Ale vítr mi dělá starosti. Nezdá se, že by se chtěl změnit."

„Copak potřebujeme, aby se změnil?" zeptal jsem se. „Zdá se mi, že je přesně takový, jaký má být, rovnou v zádech."

„Právě, právě," řekl kapitán Goyles, „*v zádech* je ten správný výraz. Kdybychom při něm neprozřetelně vypluli, bylo by to jako mít kudlu *v zádech*. Víte, pane," zareagoval na můj překvapený výraz, „tomuhle větru říkáme ‚pevňák', protože fouká, jak by se dalo říct, rovnou z pevniny."

Musel jsem uznat, že ten člověk má pravdu, vítr opravdu vál z pevniny.

„Možná se v noci změní," pokračoval kapitán Goyles nadějně, „v každém případě není příliš prudký a tahle loď pluje skvěle."

Kapitán Goyles se opět věnoval doutníku a já se vrátil na záď, abych vysvětlil Ethelbertě důvod odkladu vyplutí. Ethelbertha, která projevovala méně nadšení, než když jsme se nalodili, chtěla vědět, proč nemůžeme vyplout, když vane vítr z pevniny.

„Kdyby nefoukal z pevniny," pravila, „tak by foukal od moře a zanesl nás zase ke břehu. Zdá se mi, že tenhle vítr je přesně ten, který potřebujeme."

Pravil jsem: „To je ta tvá nezkušenost, lásko, zdá se to být přesně ten vítr, který potřebujeme, ale není. Proto se mu říká pevňák – a pevňák je vždy velice nebezpečný."

Její hádavost mne poněkud rozladila, snad jsem byl poněkud přetažený, to monotónní pohupování ukotvené malé jachty naleptávalo odhodlanost ducha.

„Nedokážu ti to vysvětlit," odpověděl jsem a byla to pravda, „ale spustit plachty za tohoto větru by byl vrchol hlouposti a já tě, drahá, rozhodně nevystavím takovému zbytečnému riziku."

Pokládal jsem to za obratný závěr, ale Ethelbertha ještě pravila, že za těchto okolností jsme se mohli nalodit až v úterý, a odešla do podpalubí.

Ráno vál vítr rovnou ze severu. Vstal jsem brzy a probral to s kapitánem Goylesem.

„Tak, tak, pane," poznamenal, „to je nešťastná náhoda, ale nedá se nic dělat."

„Myslíte, že bude možné ještě dnes vyplout?" zeptal jsem se odvážně.

Nerozzlobil se na mne, jen se usmál.

„Tedy, pane," pravil, „pokud byste chtěl plout do Ipswitche, řekl bych, že to nemůže být lepší, ale naším cílem je, jak víte, pobřeží Holandska – a v tom to je!"

Předal jsem tu informaci Ethelbertě a dohodli jsme se, že strávíme den na břehu. Harwich není zrovna veselé město, ba s blížícím se večerem by se dalo nazvat nudným. V Dovercourtu jsme si dali čaj a pak se vrátili na nábřeží podívat se na kapitána Goylese a jeho loď. Čekali jsme na něho hodinu. Když se konečně objevil, byl mnohem veselejší než my, a kdyby mne neujistil, že nikdy nevypije víc než sklenku horkého grogu před spaním, byl bych řekl, že je opilý.

Příštího rána vál vítr od jihu, což kapitána Goylese ještě více zneklidnilo, ukázalo se totiž, že je stejně nebezpečné vyplout jako kotvit, a jedinou nadějí je vyčkat a doufat, že se nic nepřihodí. V tom čase už Ethelbertha pojala k jachtě nevlídný vztah a prohlásila, že by raději strávila týden v kabince na koupališti, neboť ta je alespoň stabilní.

Strávili jsme další den v Harwichi a tu noc, stejně jako tu příští, vál vítr od jihu, takže jsme přespali „U královy hlavy". V pátek foukal vítr přímo z východu. Setkal jsem se s kapitánem Goylesem na nábřeží a vzhledem k této okolnosti jsem se domáhal toho, abychom vypluli. Zdálo se, že jej moje umíněnost popudila.

„Kdybyste o tom něco věděl, pane," pravil, „tak byste viděl sám, že je to nemožné. Vždyť vítr vane rovnou od moře."

Odpověděl jsem: „Kapitáne Goylesi, řekněte mi tedy, co jsem si to vlastně najal? Jachtu, nebo hausbót?"

Zdálo se, že ho moje otázka překvapila.

Pravil: „Je to jola."

„Já tím ale myslel," řekl jsem, „jestli se ta věc může hýbat, nebo je tu upevněná. Pokud je upevněná," pokračoval jsem, „tak mi to upřímně sdělte. Pak můžeme přinést nějaký břečťan v truhlících a naaranžovat ho do světlíků, přidat pár květin, roztáhnout na palubě markýzu a udělat to tady trochu veselejší. Na druhé straně, pokud se ta věc může pohybovat…"

„Pohybovat!" přerušil mne kapitán Goyles. „Když má *Rošťák* správný vítr v zádech…"

Pravil jsem: „A který je ten správný vítr?"

Kapitán Goyles se zatvářil překvapeně.

„V průběhu tohoto týdne," pokračoval jsem, „vál vítr ze severu, od jihu, z východu i ze západu, a to i v různých kombinacích. Pokud najdete na kompasu jeden jediný další směr, ze kterého by mohl vát, dejte mi vědět a já na ten vítr počkám. Pokud ne a pokud kotva nepřirostla ke dnu oceánu, tak ji dnes zvedneme a uvidíme, co se bude dít."

Tento rozhodný postoj jej přesvědčil.

„Dobrá tedy, pane," pravil, „vy jste tu pán a já váš služebník. Mám, díky Bohu, jen jedno nezaopatřené dítě a není snad pochyb o tom, že vykonatel vaší poslední vůle dostojí své povinnosti vůči mé staré ženě."

Jeho pochmurný tón na mne zapůsobil.

„Pane Goylesi," pravil jsem, „buďte ke mně upřímný. Existuje nějaká naděje, a to při jakémkoliv počasí, že se pohneme z této zatracené díry?"

V kapitánovi Goylesovi se opět probudila laskavá moudrost.

„Víte, pane," pravil, „tohle je velice svérázné pobřeží. Jakmile jej jednou opustíte, je vše v pořádku, ale odplout odtud v této skořápce – tedy, upřímně řečeno, to dá zabrat."

Opustil jsem kapitána Goylese, když mě ujistil, že bude hlídat počasí jako matka své spící dítě. Bylo to jeho přirovnání a zdálo se mi být dojemné. Spatřil jsem jej opět v poledne, pozoroval počasí oknem hospody „U řetězu a kotvy".

V pět hodin se na nás usmálo štěstí; uprostřed Horní ulice jsem potkal dvojici přátel jachtařů, kteří zde museli zastavit, neboť se jim poškodilo kormidlo. Vyprávěl jsem jim svůj příběh a zdálo se, že jsou více pobaveni než překvapeni. Kapitán Goyles a jeho dva muži stále sledovali počasí. Zaběhl jsem ke „Královně hlavě" a vysvětlil vše Ethelbertě. Pak naše čtveřice zamířila na nábřeží, kde kotvila naše loď. Na palubě byl pouze plavčík, naši dva přátelé se chopili služby a v šest hodin jsme již vesele pluli po větru podél pobřeží.

Na noc jsme zakotvili v Aldborough a příštího dne jsme dopluli až do Yarmouthu, a protože naši přátelé museli odejít, rozhodl jsem se, že též opustíme loď. Zásoby jsme brzy ráno rozprodali v dražbě na yarmouthské pláži. Tratil jsem, ale zase se mi dostalo zadostiučinění, že jsem přelstil kapitána Goylese. *Rošťáka* jsem zanechal v péči místního námořníka, který se uvolil dopravit ho za pár zlatek zpět do Harwiche, a my se vrátili do Londýna vlakem. Možná že existují i jiné jachty než *Rošťák* a jiní kapitáni, než je pan Goyles, ale ta zkušenost u mne vyvolala předsudečnost k oběma.

Jiří se též domníval, že jachta znamená značnou odpovědnost, a tak jsme ten nápad zamítli.

„A co řeka?“ navrhl Harris. „Na té jsme strávili přívětivé chvíle.“

Jiří mlčky potáhl z doutníku a já rozlousknul další ořech.

„Řeka už není, co bývala,“ pravil jsem. „Nevím proč, ale v říčním vzduchu je jakási… jakási vlhkost a mne pokaždé chytí houser.“

„U mne je to úplně stejné,“ řekl Jiří. „Nevím, čím to je, ale v blízkosti řeky nikdy nemohu spát. Na jaře jsem byl u Joea a každou noc jsem se probudil už v sedm a nemohl zamhouřit oko.“

„Já to tušil,“ poznamenal Harris. „Mně osobně to též nevyhovuje, vždycky dostanu dnu.“

„Mnohem víc mně svědčí horský vzduch,“ pravil jsem. „Co byste řekli pěší túře po Skotsku?“

„Ve Skotsku pořád prší,“ řekl Jiří. „Předminulý rok jsem tam byl tři týdny a byl jsem neustále neskutečně zlitý – tedy v tom původním slova smyslu.“

„Švýcarsko by ušlo,“ řekl Harris.

„Ale do Švýcarska nás samotné nepustí,“ namítl jsem. „Víš, co se stalo minule. Musí jít o nějaké místo, kde žádná jemně vychovaná žena nebo dítě nemohou přežít, nějaká země s mizernými hotely a s nepohodlným cestováním, kde budeme muset překonávat útrapy, tvrdě dřít a možná i hladovět…“

„Mírni se,“ přerušil mne Jiří, „mírni se! Nezapomínej, že pojedu s vámi.“

„Už to mám!“ vykřikl Harris. „Cesta na kolech!“

Jiří se zatvářil pochybovačně.

„Na kolech, to znamená spoustu kopců," pravil, „a neustálý protivítr."

„Ale taky jízdu z kopce a vítr do zad," odvětil Harris.

„Toho jsem si nikdy nevšiml," pravil Jiří.

„Nic lepšího než cestu na kole nevymyslíš," trval na svém Harris.

Přikláněl jsem se k jeho názoru.

„A řeknu vám, kam vyrazíme," pokračoval, „do Černého lesa."

„Ale to je *pořád* do kopce," řekl Jiří.

„Pořád ne," odvětil Harris, „řekněme ze dvou třetin. A je tady ještě jedna věc, na kterou zapomínáte."

Opatrně se rozhlédl kolem sebe a ztišil hlas do šepotu.

„Do těch kopců jezdí takové malé vláčky, zubačky, které…"

Otevřely se dveře a objevila se paní Harrisová. Pravila, že Ethelbertha si už nasazuje klobouk a Muriel po chvíli čekání zarecitovala „Čajový dýchánek u potrhlého kloboučníka" bez nás.

„Zítra ve čtyři v klubu," pošeptal mi Harris, když vstával, a já to cestou do patra zopakoval Jiřímu.

kapitola

DRUHÁ

Delikátní záležitost – Co by mohla říct Ethelbertha – Co skutečně řekla – Co řekla paní Harrisová – Co jsme řekli Jiřímu – Vyrážíme ve středu – Jiří předpokládá, že si rozšíříme obzory – Harris a já jsme skeptičtí – Proč musí člověk na tandemu oddřít většinu práce? – Názor člověka vepředu – Jak Harris přišel o svoji ženu – Otázka zavazadel – Moudrost nebožtíka strýce Podgera – Započíná příběh člověka s vakem

Klání s Ethelberthou jsem započal ještě téhož večera, a to tím, že jsem byl úmyslně trochu popudlivý. Moje představa byla, že to Ethelbertha nějak okomentuje. Já to připustím a přičtu to na vrub přepracovanosti. To přirozeně povede k obecné debatě o mém zdravotním stavu a nezbytnosti okamžitě a rázně s tím něco udělat. Předpokládal jsem, že s trochou taktu bych dokonce mohl docílit toho, že by s tím nápadem přišla sama Ethelbertha. Představoval jsem si, jak řekne: „Ne, drahý, ty jen potřebuješ změnu, úplnou změnu. Dej na mne a někam na měsíc odjeď. A nepřesvědčuj mne, abych jela s tebou. Já vím, že bys to chtěl,

ale já ne. To, co potřebuješ, je mužská společnost. Jdi a přemluv Jiřího a Harrise, ať jedou s tebou. Věř mi, že tak namáhaný mozek, jako je ten tvůj, si potřebuje čas od času odpočinout od útrap domácího života. Zapomeň na chvíli, že děti potřebují jít do hudební školy, že potřebují boty, kola a třikrát denně reveňovou tinkturu, zapomeň, že existují takové věci, jako je vaření, tapetování, sousedův pes a účet od řezníka. Zajeď si někam do zeleného koutku země, kde je vše nové a cizí, kde tvá přepracovaná mysl nalezne klid a přijde na jiné myšlenky. Odjeď a dej mi tak příležitost, abych tě postrádala a uvědomila si tak tvoji dobrotu a výtečnost, které mám v současnosti stále na očích, a tak, jsouc jen lidská bytost, mám tendenci je nevnímat, tak jako člověk přestává vnímat požehnání slunce a krásu měsíce. Odjeď a vrať se posílen na těle i na duchu, přívětivější a lepší než před tím, než jsi odešel – pokud je to tedy vůbec možné."

Avšak i když docílíme našich tužeb, nikdy to není způsobem, jakým si přejeme. Začalo to už tím, že si Ethelbertha mého podráždění vůbec nevšimla, musel jsem ji na to sám upozornit.

Řekl jsem: „Promiň, dneska nejsem zcela ve své kůži."

Pravila: „Ach, ani jsem si nevšimla. Co s tebou je?"

„Nevím, co se se mnou děje," odpověděl jsem, „ale pociťuji to už týdny."

„To dělá ta whisky," řekla Ethelbertha. „Nikdy se jí ani nedotkneš, jenom když jdeme k Harrisovi. A přitom víš, že ti nedělá dobře, hned ti stoupne do hlavy."

„To není tou whisky," odpověděl jsem, „to je něco vážnějšího. Myslím, že jde víc o duši než o tělo."

„Že jsi zase četl ty kritiky?“ pravila Ethelbertha s větší účastí. „Proč nedáš na mne a nehodíš je do ohně?“

„To není kritikami,“ odpověděl jsem, „ty poslední byly docela lichotivé – tedy jedna nebo dvě.“

„Co to tedy způsobuje?“ ptala se Ethelbertha. „Nějakou příčinu to mít musí.“

„Ne, o žádné nevím,“ odpověděl jsem. „To je na tom to pozoruhodné, že to mohu popsat jen jako jakýsi zvláštní pocit neklidu, který se mne občas zmocňuje.“

Ethelbertha se na mne podívala s poněkud tázavým výrazem, jak se mi zdálo, ale neřekla nic, a tak jsem pokračoval.

„Ta bolestně setrvalá jednotvárnost života, ty poklidné a ničím nerušené dny blaženosti, ty člověka mohou vyvést z míry.“

„Na takové dny bych si zrovna nestěžovala,“ řekla Ethelbertha, „mohou totiž přijít úplně jiné, které se nám budou líbit ještě méně.“

„Tím si nejsem jist,“ odpověděl jsem. „V životě setrvalé radosti si dovedu představit, že i bolest může být vítanou změnou. Čas od času si dokonce říkám, jestli i ti svatí v nebi nevnímají ten neustálý klid jako břímě. Zdá se, že život v nekonečně dokonalém štěstí, nepřerušený jediným opačným okamžikem mi jde stále více a více na nervy. Zřejmě,“ pokračoval jsem, „jsem poněkud zvláštní člověk, ale občas nerozumím sám sobě. Jsou chvíle,“ dodal jsem, „kdy sám sebe nenávidím.“

Často obdobná slova tryskající ze skrytých hlubin nepopsatelných citových rozpoložení Ethelberthu dojmou, ale dnes večer se zdála být podivně nesoucitná. Co se týká věčné blaženosti

a jejího možného vlivu na mne, poradila mi, abych se tím netrápil, a dodala, že je pošetilé jít napůl cesty naproti nepříjemnostem, které možná nikdy nepřijdou, a co se týká mé zvláštnosti, v tom mi není pomoci, a pokud jsou ostatní lidé ochotni to snášet, pak na tom nesejde. Co se týká monotónnosti života, dodala, že jde o obvyklou zkušenost a v tom se mnou soucítí.

„Ani nevíš, jak já toužím čas od času někam zmizet, a to bez tebe," pravila, „ale protože vím, že je to nemožné, nikterak nad tím nedumám."

Nikdy předtím jsem takto Ethelberthu mluvit neslyšel, a nesmírně mne to tedy překvapilo a zarmoutilo.

„To nebyla zrovna laskavá poznámka," pravil jsem, „zvláště od manželky ne."

„Já vím, že ne," odpověděla, „proto jsem o tom nikdy nemluvila. Vy muži nikdy nepochopíte," pokračovala, „že jakkoliv zamilovaná může být žena do svého muže, jsou chvíle, kdy je jím přesycena. Ani nevíš, jak někdy toužím nasadit si klobouk a odejít, aniž by se mne někdo ptal, kam jdu, proč tam jdu, jak dlouho tam budu a kdy se vrátím. Ani nevíš, jak občas toužím po tom, objednat si jídlo, které mám ráda a které by chutnalo dětem, ale které, když na něj jen pohlédneš, způsobí, že si nasadíš klobouk a odejdeš do klubu. Netušíš, jak často toužím pozvat si sem pár žen, které mám ráda a o kterých vím, že ty je zrovna moc nemusíš, nebo jít na návštěvu k lidem, které toužím vidět; jít do postele, když *já* jsem unavená, a vstát, kdy *já* chci. Dva lidé žijící neustále spolu obětují své touhy tomu druhému. Čas od času je dobré ten tlak zmírnit."

Když jsem o těch Ethelbertiných slovech uvažoval později, došla mi jejich moudrost, ale připouštím, že mi v tom okamžiku připadala zraňující a pobuřující.

„Jestliže toužíš po tom se mne zbavit…“ řekl jsem.

„Nebuď blázínek,“ řekla Ethelbertha, „chci se tě zbavit jen na chviličku, jen na tak dlouho, abych zapomněla na jednu či dvě tvoje stránky, které nejsou zcela dokonalé, jen na tak dlouho, abych si uvědomila, jaký jsi v ostatních ohledech drahoušek, a těšila se na tebe tak, jako jsem se těšívala v době, kdy jsem tě nevídala tak často, a trošku jsi mi nezevšedněl, tak jako člověku zevšední slunce, protože ho vídá každý den.“

Ten tón, který Ethelbertha nasadila, se mi nelíbil. Zdál se mi být frivolní a nevhodný k tématu, ke kterému jsme dospěli. To, že žena vesele přemítá o tom, že by byla tři či čtyři týdny bez manžela, mi vůbec nepřipadalo pěkné a rozhodně ne ženské, to se Ethelbertě vůbec nepodobalo. Znepokojilo mne to a už se mi na ten výlet vůbec nechtělo. Nebýt Jiřího a Harrise, vše bych zrušil. Ale nevěděl jsem, jak z toho vyjít se ctí.

„Dobrá, Ethelbertho,“ odpověděl jsem, „ať je tedy po tvém. Pokud toužíš po dovolené beze mne, tak si ji užij, ale pokud to nebudeš pokládat za nemístnou manželovu zvědavost, rád bych věděl, co beze mne hodláš podniknout.“

„Pronajmeme si dům ve Folkestone,“ pravila Ethelbertha, „a pojedeme tam s Kate.“ „A pokud bys chtěl udělat Claře Harrisové radost,“ dodala, „přemluv Harrise, ať jede někam s tebou, a Clara by se tak mohla připojit k nám. My tři jsme před tím, než jste se objevili vy, spolu zažily spoustu hezkých chvil a bylo by

potěšující si je zase připomenout. Myslíš," pokračovala Ethelbertha, „že se ti podaří pana Harrise přemluvit, aby si s tebou někam vyjel?"

Odvětil jsem, že se o to pokusím.

„Jsi miláček," řekla Ethelbertha, „zatlač na něj. Možná by se k vám mohl přidat i Jiří."

Odvětil jsem, že Jiří je starý mládenec, takže i kdyby jel s námi, nikdo by se neradoval z jeho nepřítomnosti. Ženy ale nemají smysl pro sarkasmus. Ethelbertha pouze poznamenala, že by bylo nelaskavé ho pominout. Slíbil jsem tedy, že mu o tom řeknu.

Odpoledne jsem se sešel s Harrisem v klubu a zeptal se ho, jak pokročil on.

Pravil: „Ach, to je v pořádku, žádné těžkosti s tím nebyly."

Avšak něco v jeho tónu naznačovalo, že není zcela spokojen, a tak jsem se dožadoval dalších podrobností.

„Byla sladká jak med," pokračoval, „pravila, že je to od Jiřího skvělý nápad a že se domnívá, že mi to prospěje."

„To zní skvěle," řekl jsem, „kde je tedy problém?"

„Žádný problém v tom není," odpověděl, „jenže to není všechno. Začala o jiných věcech."

„Aha, chápu," pravil jsem.

„Je zblázněná do koupelny," pokračoval.

„O tom jsem už něco slyšel," řekl jsem, „už tím naočkovala i Ethelberthu."

„No, a tak jsem musel souhlasit, že se to hned provede, nemohl jsem se přece příliš dohadovat, když na mne předtím byla tak hodná. Bude mě to stát nejméně sto liber."

„Tolik?“ zeptal jsem se.

„Do haléře,“ řekl Harris, „jenom předběžný rozpočet dělá šedesát liber.“

Naslouchal jsem těm slovům s lítostí.

„Pak je tady ten kuchyňský sporák,“ pokračoval Harris. „Za vše špatné, co se za poslední dvě léta přihodilo v domě, může kuchyňský sporák.“

„To znám,“ řekl jsem. „Od svatby jsme už bydleli v sedmi domech a každý kuchyňský sporák byl horší než ten předešlý. Náš současný není jen nedostatečně fungující, ale i zlomyslný. Přesně ví, kdy máme hosty, a snaží se pak být ještě horší.“

„Budeme mít nový,“ řekl Harris, ale bez jakékoliv hrdosti. „Clara je přesvědčená, že to sníží výdaje, když se to udělá naráz. Jsem přesvědčen,“ pokračoval, „že pokud bude chtít žena diamantovou čelenku, tak ti vysvětlí, kolik se tím ušetří za klobouky.“

„Kolik myslíš, že tě ten sporák bude stát?“ zeptal jsem se. Docela mne to zajímalo.

„Nevím,“ odpověděl Harris, „dalších dvacet, řekl bych. Pak jsme mluvili o klavíru. Povšiml sis někdy nějakého rozdílu mezi klavíry?“

„Některé se zdají být hlasitější než ostatní,“ odpověděl jsem, „ale na to si člověk zvykne.“

„Ten náš nezní ve vysokých polohách,“ řekl Harris. „Mimochodem, co jsou to vysoké polohy?“

„To je horní konec té věci,“ vysvětloval jsem mu, „ten, který zní, jako bys mu šlápl na ocas. Skvělé klavírní výběry vždy končí fanfárou v těch místech.“

„Touží po ještě hlasitějším," řekl Harris, „ten náš starý jim není dost dobrý. Musel jsem ho dát do dětského pokoje a ten nový dát do obýváku."

„Ještě něco?" zeptal jsem se.

„Ne," řekl Harris, „zdá se, že ji už nic jiného nenapadlo."

„Ale napadlo," řekl jsem, „to zjistíš, až se vrátíš domů."

„Co je to?" dožadoval se Harris.

„Dům ve Folkestonu, na sezónu."

„Nač by potřebovala dům ve Folkestonu?" řekl Harris.

„Aby v něm v létě bydlela," naznačil jsem mu.

„Chystá se na prázdniny s dětmi k příbuzným do Walesu," řekl Harris, „už dostala pozvání."

„Pravděpodobně pojede do Walesu předtím, než pojede do Folkestonu, nebo se tam zastaví cestou zpět, nicméně určitě bude chtít na léto dům ve Folkestonu. Mohu se mýlit – a už jen kvůli tobě doufám, že se mýlím – ale něco mi říká, že se nemýlím."

„Ten náš výlet," pravil Harris, „začíná být nákladný."

„Od prvopočátku to byl idiotský nápad," řekl jsem.

„Jsme hlupáci, že jsme mu vůbec naslouchali," řekl Harris, „dostal nás tím do pěkné šlamastyky."

„Jiří vždycky všechno jen zpacká," souhlasil jsem.

„Je hrozně unáhlený," dodal Harris.

V té chvíli jsme zaslechli v hale jeho hlas, tázající se na došlou poštu.

„Raději mu nic neřekneme," navrhl jsem, „teď už to stejně nelze vzít zpátky."

„Nic by nám z toho nekynulo," odpověděl Harris. „Ta koupelna a klavír jsou už hotová věc."

Jiří vesele vkráčel dovnitř.

„Tak co?" pronesl. „Všechno v pořádku? Zařídili jste si to?"

V jeho tónu bylo něco, co se mi pranic nelíbilo, a všiml jsem si, že Harrisovi též ne.

„Zařídili co?" řekl jsem.

„Jak to, co, přece jestli můžete jet."

Cítil jsem, že je na čase vše Jiřímu vysvětlit.

„V manželském životě," pravil jsem, „muž rozhoduje a žena se podřizuje. Je to její povinnost, přikazují tak všechna náboženství."

Jiří sepjal ruce a pozvedl oči ke stropu.

„Můžeme o tom vtipkovat," pokračoval jsem, „ale ve skutenosti tomu tak je vždycky. Oznámili jsme našim ženám, že si vyjedeme. Přirozeně je to rozesmutnilo a daly by přednost tomu jet s námi, ale protože jsme to zamítli, chtěly, abychom zůstali s nimi. Ale vysvětlili jsme jim, že je to prostě naše přání – a tím to skončilo."

Jiří pronesl: „Odpusťte mi, to jsem nevěděl. Vždyť jsem starý mládenec. Lidé říkají to či ono a zase tohle a já jen naslouchám."

Pravil jsem: „To je právě špatně. Když potřebuješ nějaké informace, zajdi za Harrisem nebo za mnou a my ti o těchto věcech řekneme čistou pravdu."

Jiří nám poděkoval, a přešli jsme tedy k naší záležitosti.

„Kdy vyrazíme?" zeptal se Jiří.

„Pokud se mne týká," odvětil Harris, „tak čím dříve, tím lépe."

Zdálo se mi, že chce zmizet dřív, než si paní H. vzpomene na další věci. Domluvili jsme se na příští středu.

„A kam?“ řekl Harris.

„Jeden nápad bych měl,“ řekl Jiří. „Nemýlím-li se, vy dva toužíte rozšířit si své obzory.“

Pravil jsem: „Nechceme to hnát do extrému. V přiměřené míře ano, pokud to nebude drahé a příliš náročné.“

„Nebude,“ řekl Jiří. „Holandsko a Porýní už známe. Dobrá, říkal jsem si tedy, že doplujeme do Hamburku, podíváme se do Berlína a do Drážďan a pak to vezmeme přes Norimberk a Stuttgart do Černého lesa.“

„Také jsem kdesi zaslechl, že i v Mezopotámii je pár pěkných míst,“ zamumlal Harris.

Jiří prohlásil, že Mezopotámie je trochu z ruky, ale cesta z Berlína do Drážďan je docela při ruce. Tak nebo tak, přesvědčil nás.

„Předpokládám,“ pokračoval Jiří, „že kola jako obvykle. Harris a já na tandemu a J. na…“

„To ne,“ pravil Harris rozhodným hlasem. „Ty a J. na tandemu a já sám.“

„Dobrá tedy,“ řekl Jiří. „J. a já na tandemu a Harris…“

„Nevadí mi převzít svůj díl práce,“ přerušil jsem ho, „ale odmítám vést Jiřího celou cestu, ta námaha by měla být rozdělena.“

„Dobrá,“ souhlasil Harris, „podělíme se o ni. Ale musí být nade vše jasné, že také šlape.“

„Že co?“ řekl Jiří.

„Že také šlapeš,“ zopakoval Harris rozhodně. „A to neustále, i do kopce.“

„Pane na nebi!“ vyrazil ze sebe Jiří, „copak vy netoužíte po *pořádném* pohybu?“

To jsou ty setrvalé nepříjemnosti s tandemem. Člověk vepředu se domnívá, že ten za ním nedělá nic, a stejnou domněnku má ten zadní, totiž že veškerou hnací sílu vynakládá jen on, zatímco člověk vepředu jen předstírá, že šlape. Tato záhada nebude rozlousknuta nikdy. Je popuzující, když vám rozvaha z jedné strany našeptává, abyste se nepřepínali a nezpůsobili si infarkt, zatímco spravedlnost vám šeptá do druhého ucha: „Proč bys měl oddřít všechno sám? Tohle není taxi. Copak je to tvůj pasažér?“ a do toho slyšíte zavrčení „Co se děje? Upadly ti pedály?“

Harris si v časných dnech svého manželství způsobil při jedné příležitosti velké nepříjemnosti, zapříčiněné neschopností vědět, co dělá osoba za ním. Vyšlápl si se svojí ženou do Holandska, cesta byla kamenitá a kolo se silně natřásalo.

„Drž se,“ pravil Harris, aniž by se otočil.

Paní Harrisová se domnívala, že řekl „Seskoč“. Jak se mohlo stát, že slyšela „Seskoč“, když řekl „Drž se“, nikdo z nich nedokáže dodnes vysvětlit.

Paní Harrisová k tomu dodává: „Kdyby řekl ‚Drž se‘, proč bych seskakovala?“

Harris ovšem namítá: „Kdybych chtěl, aby seskočila, proč bych řekl ‚Drž se‘?“

Hořkost pominula, ale dohadují se o tom dodnes.

Ať už by bylo vysvětlení jakékoliv, nic by nezměnilo na faktu, že paní Harrisová seskočila, zatímco Harris usilovně šlapal s přesvědčením, že stále sedí za ním. Zdá se, že nejprve nabyla dojmu, že jí chce předvést, jak hravě vyšlápne kopec. Byli tehdy oba mladí a on takové věci dělával. Předpokládala, že jakmile zdolá vrchol,

seskočí její muž na zem, opře se s ležérní elegancí o kolo a počká na ni. Když však naopak viděla, jak po vyšlapání kopce prudce sjíždí z dlouhého a příkrého svahu, nejprve se podivila, poté rozhořčila a nakonec propadla panice. Vyběhla na kopec a volala na něj, ale ani se neotočil. Sledovala ho, jak mizí v lese vzdáleném jeden a půl míle, a poté se posadila a dala se do pláče. Ráno spolu měli mírnou rozepři, a tak si říkala, zda to nevzal příliš vážně a nehodlá ji opustit. Neměla u sebe peníze, neuměla holandsky. Lidé ji míjeli a zdáli se být účastni, a tak se jim snažila vysvětlit, co se stalo. Nabyli dojmu, že něco ztratila, ale nebyli schopni pochopit co.

Vzali ji do nejbližší vesnice a přivedli policistu. Ten z její pantomimy usoudil, že jí někdo odcizil kolo. Uvedl v činnost telegrafický přístroj a zjistil, že ve vesnici vzdálené čtyři kilometry jede nějaký nešťastný hoch na starodávném dívčím kole. Přivezli ho i s kolem drožkou, když ale nejevila zájem ani o něj, ani o kolo, zase ho propustili a užasle rezignovali.

Mezitím Harris šlapal se vzrůstajícím potěšením. Zdálo se mu, že je najednou silnější a ve všech ohledech schopnější cyklista. Svěřil se se svým pocitem paní Harrisové:

„Už měsíce se mi tak skvěle nejelo. Myslím, že je to tím vzduchem, velice mi prospívá."

Pak jí řekl, ať se nebojí, že jí jen předvede, jak rychle *dokáže* jet. Sklonil se nad řidítky a pustil se celým svým srdcem do práce. Kolo poskakovalo po cestě jako živoucí bytost, statky a kostely, psi a kuřata se přibližovali a zase mizeli v dáli. Staří lidé se zastavovali a zírali na něj a děti mu mávaly.

Tímto způsobem vesele pokračoval asi pět mil. Poté, jak později vysvětlil, v něm narůstal pocit, že něco není v pořádku. Ticho ho nepřekvapovalo, vál silný vítr a kolo značně rachotilo. Byl to jakýsi pocit osamělosti, který jej náhle přepadl. Natáhl ruku za sebe a zjistil, že za ním je jen prázdný prostor. Seskočil, nebo spíše sletěl z kola a pohlédl na silnici za sebou. Táhla se, bílá a rovná, temným lesem a nebylo na ní živáčka. Otočil se a vydal se zpátky na kopec. Za deset minut dorazil na místo, kde se silnice větvila na čtyři cesty, slezl tedy z kola a snažil se upamatovat, kterou z nich přijel.

Zatímco váhal, objevil se muž sedící na koni v bočním sedu. Harris jej zastavil a vysvětlil mu, že ztratil svoji ženu. Zdálo se, že muž není ani překvapen, ani jej nelituje. Během hovoru se objevil další sedlák, kterému ten první vysvětlil, o co jde, a to nikoliv jako nehodu, ale veselou historku. Zdálo se, že druhého muže nejvíce překvapilo to, že s tím Harris tolik nadělá. Nic rozumného ani z jednoho z nich nevypáčil, a tak je proklel, nasedl opět na kolo a vydal se náhodně prostřední cestou. V polovině kopce dojel skupinku dvou žen s mladým mužem uprostřed. Připadalo mu, že si od toho mladíka hodně slibují. Otázal se jich, zda neviděli jeho ženu. Zeptali se ho, jak vypadá. Neuměl holandsky natolik, aby ji přesně popsal, jediné, co jim mohl říct, bylo to, že je to velice krásná žena střední postavy. To jim zřetelně nestačilo, ten popis byl natolik všeobecný, že by jej mohl říct každý a domoci se tak ženy, která není jeho. Zeptali se ho, jak byla oblečená, ale za živého boha si to nedovedl vybavit. Pochybuji, že je kterýkoliv muž schopen říct deset minut poté, co jeho žena odešla, co měla na sobě. Vzpomněl si na modrou sukni a pak na cosi, co šlo

až ke krku. Možná to byla halenka a také měl nejasnou vidinu nějakého pásku, ale jaká byla ta halenka? Zelená, žlutá, nebo modrá? Měla límeček, nebo byla se stuhou? Měla na klobouku péro, nebo květiny? Měla vůbec klobouk? Obával se cokoliv říct ze strachu, že něco splete a oni ho pošlou na míle daleko za někým úplně jiným. Ta dvě mladá děvčata se chichotala, což Harrise při jeho stavu mysli popuzovalo. Mladý muž, který by se ho už rád zbavil, navrhl policejní stanici v blízkém městě. Harris se tam tedy vypravil. Policie mu dala kus papíru a řekla, ať dokonale popíše svoji ženu, ale vše, co jim mohl sdělit, byl název vesnice, kde poobědvali. Byl si jist, že tehdy s ním ještě byla a odtud že odjeli společně.

Policisté se tvářili podezřívavě, pochybnost v nich vzbuzovaly tři věci: za prvé, jde opravdu o jeho manželku? Za druhé, skutečně ji ztratil? Za třetí, proč ji ztratil? S pomocí majitele hotelu, který uměl trochu anglicky, se mu podařilo rozptýlit jejich nedůvěru. Slíbili mu, že se o to postarají, a večer mu ji přivezli v krytém voze, společně se soupisem výdajů. Setkání nepatřilo k nejněžnějším. Paní Harrisová není dobrá herečka a vždy má potíže skrývat svoje pocity. Při této příležitosti upřímně připustila, že se je ani nepokoušela skrývat.

Záležitost s koly byla vyřešena a zbývala jen věčná otázka zavazadel.

„Obvyklý seznam, předpokládám," řekl Jiří a připravil si vše na psaní.

Tento moudrý postup jsem je naučil já, sám jsem jej pochytil před léty od strýce Podgera.